

Beslut om servicenivån för HUS-sammanslutningens prehospitala akutsjukvård 2026

Inledning

Detta beslut gäller den prehospitala akutsjukvården som HUS-sammanslutningen har ansvar att ordna. Beslutet och innehållet i det grundar sig på hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010), social- och hälsovårdsministeriets förordning om prehospital akutsjukvård (585/2017) och social- och hälsovårdsministeriets förordning om ändring av social- och hälsovårdsministeriets förordning om prehospital akutsjukvård (1218/2022) samt social- och hälsovårdsministeriets anvisning för utarbetande av beslut om servicenivå för prehospital akutsjukvård (på finska). Samarbetsområdet central för prehospital akutsjukvård har i samarbete med de ansvariga läkarna för den prehospitala akutsjukvården fastställt insatstiderna i beslutet om servicenivån. De gemensamt utarbetade insatstiderna för 2026 har godkänts i styrgruppen för den prehospitala akutsjukvården i Södra Finlands samarbetsområde den 4 december 2025.

Beslutet om servicenivån, den riskanalys som utarbetats som grund för det samt frågor som rör ordnande och planering av prehospital akutsjukvård har beskrivits närmare i serviceplanen för HUS prehospitala akutsjukvård.

Giltighet

Beslutet om servicenivån gäller 1.1–31.12.2026. I tvingande situationer (till exempel en pandemi, omfattande samhällskris, undantagsförhållanden enligt beredskapslagen) kan servicenivån tillfälligt sänkas rationellt och kontrollerat på beslut av HUS-sammanslutningens chefsöverläkare, linjedirektören för den prehospitala akutsjukvården, ansvariga läkaren, jourhavande akutläkaren eller fältchefen beroende på situationens omfattning och brådskande natur.

Verksamhetsmiljö

HUS-sammanslutningen har organiseringsansvar för prehospital akutsjukvård i hela Nyland som är uppdelat i fyra välfärdsområden (Västra, Mellersta och Östra Nylands samt Vanda och Kervo välfärdsområden) och Helsingfors stad samt vidare i 26 kommuner. Operativ områdesindelning inom den prehospitala akutsjukvården (verksamhetsområden för den

prehospitala akutsjukvården) presenteras på bild 1. Basuppgifter för området

presenteras i Tabell 1. I serviceplanen för den prehospitla akutsjukvården finns en närmare beskrivning av områdets basuppgifter och särdrag.

Tabell 1 Områdets basuppgifter (Statistikcentralen 26.11.2025)

Folkmängd i slutet av föregående år	1 782 300
0–14	15,4
15–64	66,2
– 65	18,4
Viktat medelvärde för det åldersstandardiserade sjukfrekvensindexet 2023 ¹	90,2
Area, land	9 567 km ²
Area, vatten	6 490 km ²

Bild 1 Indelning av Nyland i välfärdsområden (vit text) och i verksamhetsområden för den prehospitla akutsjukvården (svart text)

¹ Utgångsmaterial: Sotkanet indikatorer (Institutet för hälsa och välfärd (THL). Viktat medelvärde (folkmängd) för välfärdsområdenas siffror.

Sätt att ordna den prehospitala akutsjukvården

HUS-sammanslutningen ordnar den prehospitala akutsjukvården i sitt område på det sätt som bestäms i de beslut som HUS beslutsorgan har fattat (avtal om samarbete med räddningsväsendet, egen produktion, upphandlingsförfarande eller en kombination av dem). Avtal har ingåtts med räddningsverken och Finavias räddningstjänst om genomförande av första insatsen. Finska vikens sjöbevakningssektion producerar första insatsen i alla HUS skärgårdsområden. Det finns ett avtal om samarbete med FinnHEMS Oy för läkarhelikopterverksamheten. Verksamheten för Helsingfors områdets läkarenhet har ordnats som gemensam verksamhet med räddningsverket.

Sätten att ordna den prehospitala akutsjukvården för varje verksamhetsområde:

- Helsingfors verksamhetsområde: HUS-sammanslutningen har ett avtal om samarbete med Helsingfors räddningsverk för uppdragen A–C samt första insatsen. För D-uppdrag har HUS-sammanslutningen ett avtal om köpta tjänster med en privat tjänsteproducent.
- Västra Nylands välfärdsområde (LUVN) Jorv och Pejas verksamhetsområden: HUS-sammanslutningen har avtal om samarbete med Helsingfors räddningsverk för uppdragen A–C och första insatsen samt separata avtal om köpta tjänster som gäller D-uppdrag i varje område. Dessutom har HUS-sammanslutningen ett avtal om samarbete med Finavias räddningstjänst när det gäller första insatsen på Helsingfors-Vanda flygplats område.
- Hyvinge verksamhetsområde: HUS-sammanslutningen har ett avtal om samarbete med räddningsverket samt egen produktion i fråga om uppdragen A–D. Fältledningsverksamheten genomförs i egen regi.
- LUVN Lojo, LUVN Västra Nylands och Borgå verksamhetsområden: HUS-sammanslutningen har ett avtal om samarbete med räddningsverket i fråga om uppdragen A–D. Fältledningsverksamheten genomförs i egen regi.

Den prehospitala akutsjukvårdens innehåll

Enligt 40 § i hälso- och sjukvårdslag (1326/2010, preciseringar 1516/2016) omfattar den prehospitala akutsjukvården:

- Sådan bedömning av vårdbehov samt sådan brådskande vård i fråga om patienter som insjuknat eller skadats plötsligt som primärt sker utanför en hälso- och sjukvårdsinrättning, med undantag för de uppdrag som avses i sjöräddningslagen (1145/2001), och vid behov transport av patienter till den enligt medicinsk bedömning lämpligaste vårdenheten samt förflyttningar i samband med plötsligt insjuknade eller skadade patienters fortsatta vård när patienten behöver krävande och kontinuerlig vård eller övervakning under förflyttningen (29.12.2016/1516)
- Upprätthållande av beredskap för prehospital akutsjukvård
- Vid behov ordnande av kontakt till psykosocial stödverksamhet för en patient, hans eller hennes närstående och andra som har del i händelsen
- Medverkan i utarbetandet av regionala beredskapsplaner för storolyckor och exceptionella situationer inom hälso- och sjukvården, tillsammans med andra myndigheter och aktörer
- Handräckning till polisen, räddningsmyndigheterna, gränsbevakningsmyndigheterna och sjöräddningsmyndigheterna för fullgörande av uppgifter som dessa ansvarar för

Den prehospitala akutsjukvården omfattar första insatsen, prehospital akutsjukvård på bas- och vårdnivå samt fältledning för den prehospitala akutsjukvården. HUS-sammanslutningen har på det sätt som föreskrivs i lag en ansvarig läkare för den prehospitala akutsjukvården samt ansvariga läkare för den prehospitala akutsjukvården inom varje verksamhetsområde. Samarbetsområdets central för prehospital akutsjukvård ordnar tillsammans med resultatområdet Centrum för akut-, operativ- och intensivvårds linje för prehospital akutsjukvård den lagstadgade akutläkarjouren dygnet runt.

Patientförflyttningar som hör till den prehospitala akutsjukvården

Enligt 40 § i hälso- och sjukvårdslagen omfattar den prehospitala akutsjukvården förflyttningar i samband med plötsligt insjuknade eller skadade patienters fortsatta vård när patienten behöver krävande och kontinuerlig vård eller övervakning under förflyttningen. Krävande patienttransporter genomför HUS Akutens tjänsteproducenter inom sjuktransporter och prehospital akutsjukvård.

Behörighetskrav för de personer som deltar i den prehospitala akutsjukvården.

Bestämmelser om enheter och personal inom den prehospitala akutsjukvården finns i social- och hälsovårdsministeriets förordning om prehospital akutsjukvård. I fråga om behörighetskrav hänvisas det genom den förordning som nämns i texten till denna

förordning om prehospital akutsjukvård inklusive dess övergångsbestämmelser när det gäller gammal personal. Detaljerade behörighetskrav presenteras i serviceplanen för den prehospitala akutsjukvården.

Mål för insatstiden

De mål för insatstiden som gemensamt fastställts vid samarbetsområdets central för prehospital akutsjukvård presenteras i tabellen nedan (Tabell 3). Riskklassificering för HUS området presenteras på Bild 2. Den regionala risk klassificeringen för den prehospitala akutsjukvården beskrivs närmare i serviceplanen för den prehospitala akutsjukvården.

Tabell 3 Mål för insatstider inom den prehospitala akutsjukvården 2026

Riskklass	A-uppdrag 50 %	A-uppdrag 90 %	B-uppdrag 50 %	B-uppdrag 90 %
Centralort	5 min	9 min	6 min	10 min
Annan tätort	7 min	12 min	8 min	14 min
Bebodd landsbygd	13 min	20 min	15 min	24 min

Angelägenhetsklass för uppdrag	90 %
C	30 min
D	120 min

Uppföljning av utfall

Utfallet för målen enligt beslutet om servicenivån följs upp fyra gånger per år. Dessutom följs utfallet för servicenivån upp på en bredare front som en del av det dagliga planerings-, utvecklings- och ledningsarbetet.

Andra viktiga frågor med tanke på ordnandet av prehospital akutsjukvård.

Andra viktiga uppgifter med tanke på ordnandet av områdets prehospitala akutsjukvård (som dem som nämns i andra punkten i förordningen) fastställs i separata avtal eller i operativa anvisningar. I överbelastnings- och undantagssituationer för den prehospitala akutsjukvården beslutar den prehospitala akutsjukvårdens fältchefer om förfaringssätten i respektive situation.

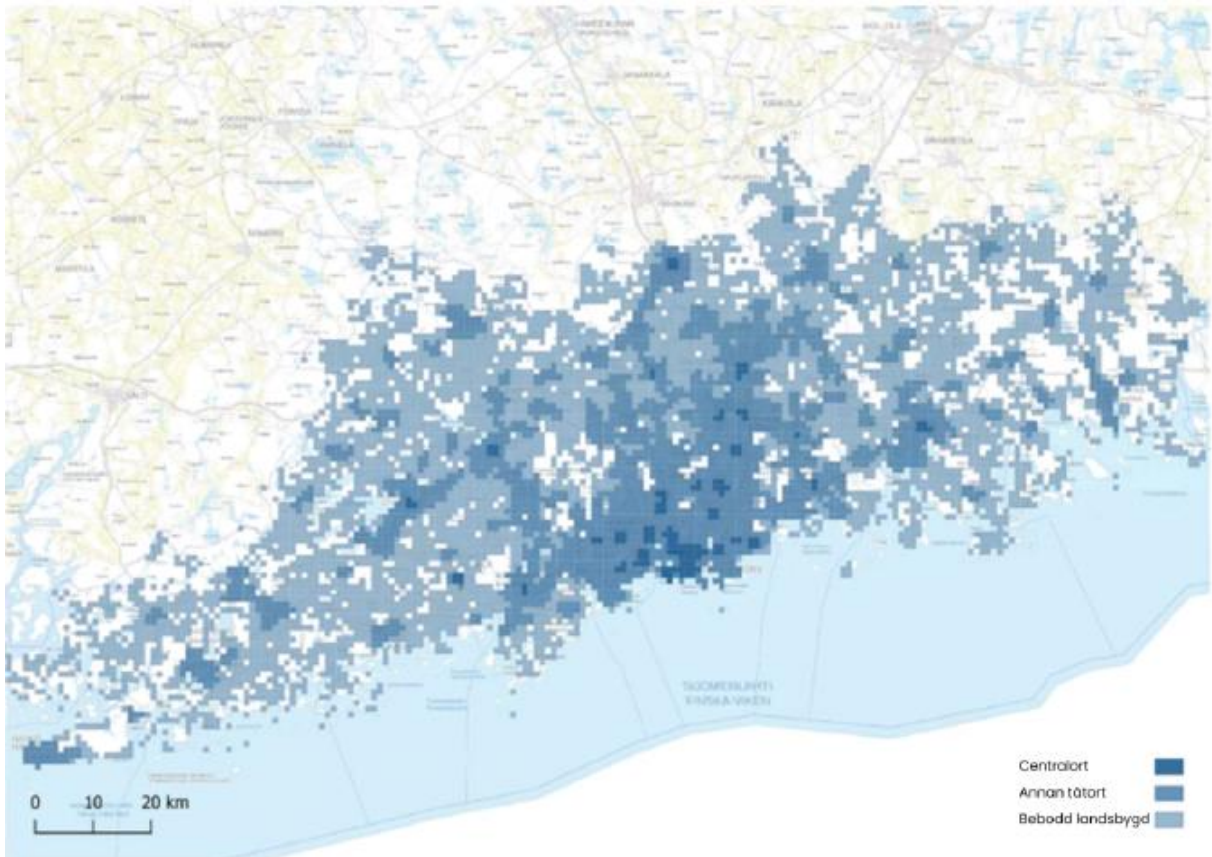

Bild 2, Karta över HUS områdets riskklassificering